BRČKO
1992 / 1993

SLIKE RATA

O sinovi srpski,
Vi koji ste nam djecu, braću i očeve klali
žene, kćerke i majke silovali,
Vi koji ste nam oči vadili, uši i prste sjekli,
Vi koji ste nam domove opljačkali i popalili,
a nas prosjacima učinili.
Vi koji ste Brčko svojim gradom proglasili,
a nas u tuđinu protjerali.
Kako se osjećate poslije ovog krvavog pira?

* * *

O sinovi srpski, o sinovi hrišćanski,
zar ste zaboravili da ste i vi zavjet uzeli
da ćete se jedino Bogu klanjati i bližnjima,
siročadi i siromasima dobročinstvo činiti,
a ljudima lijepe riječi govoriti i milostinju davati,
kada ste zavjet uzeli da krv drugih nećete prolijevati
i nećete druge iz zemlje progoniti.
A vi ipak druge ubijate
i iz zavičaja njihova izgonite
čineći grijeh i nasilje.

* * *

O sinovi srpski,
bojite se dana kada niko ni za koga
neće moći ništa učiniti
i kada se ničiji zagovor neće prihvatiti,
kada se ni od koga otkupnina neće primiti
i kada vam niko u pomoć neće priteći.
Tada će sjene nevino zaklanih pred vas izaći
i vi ćete zbog onoga što ste nam učinili
biti prokleti na vijeke vjekova,
a ime će vam se sa mržnjom spominjati.

"O sljedbenici Knjige,
dođite da se okupimo oko jedne riječi
i vama i nama zajedničke:
Da se nikom osim Allahu ne klanjamo,
Da nikoga Njemu ravnim ne smatramo i
Da jedni druge, pored Allaha
bogovima na držimo!"

Općina Brčko sa 87332 stan. nalazi se u sjeveroistočnoj Bosni, na rijeci Savi koja spaja Republiku BiH i Republiku Hrvatsku. U ovoj općini je živjelo 45% Muslimana, 26% Hrvata, 20% Srba i 9% ostalih. Muslimanski merhamet i dugogodišnja dresiranost za ulogu podanika učinili su da muslimanski narod ovaj rat dočeka nespreman i gotovo nenaoružan, za razliku od Srba koje je SDS i bivša JNA dobro naoružala. Mislilo se da se političkim pregovorima i političkim ustupcima oko podjele Općine na srpsku, hrvatsku i muslimansku može riješiti spor i kada se vidjelo da je podjela daleko od pravedne. To je bilo puko zavaravanje koje će se kasnije skupo platiti, jer je Brčko bilo strateški isuviše značajno mjesto u planu stvaranja Velike Srbije.

Ovaj grad, koji ni po čemu i nikada u svojoj povijesti nije bio srpski, imao je tu nesreću da se nađe u velikosrpskom koridoru koji obezbjeđuje teritorijalni kontinuitet tzv. srpskih zemalja na tlu bivše Jugoslavije putem glavne komunikacije koja ide od Srbije-Bijeljine-Brčkog-Lončara prema Krajinama. Stoga je Brčko u planu stvaranja Velike Srbije moralo postati srpski grad.

Zbog takvog strateškog značaja ovoga grada srbočetnički agresor koncentriše velike snage na brčanskom ratištu. Tu se pored brčanskih četnika permanentno dovlače snage iz

Brčko prije rata
Gore: Centar grada
Dolje: Panorama grada

Bijeljine i Srbije. Tu ratuje Novosadski i Banjalučki korpus, dolaze "martićevci" i "knindže" (povratnici iz Knina). Po okolnim srpskim selima stacionirana je velika vojna tehnika od haubičkih baterija, topova, VBR-ova, tenkova M-84. Kada to nije bilo dovoljno počela se koristiti i avijacija.

No, i pored toga, Brčko nije podleglo stravičnoj varvarskoj agresiji. Četnički okupator ovladao je gradom i samom komunikacijom onoliko koliko mu je u prvom trenutku dozvolila primjena strategije "blitz krieg" i premoć u vojnoj tehnici i naoružanju. Za sve ove mjesece rata agresor nije uspio na području brčanske općine trasirati potpuno sigurnu dionicu kopnenog koridora.

Jedini rezultat koji je okupator postigao permanentnim nastojanjem da na dovoljno sigurnu distancu pomjeri linije brčanske odbrane jeste preko 2600 poginulih četnika i preko 45 uništenih tenkova.

Danas, kada je 108. brčanska brigada toliko ojačala da četnici više i ne pomišljaju da okupacijom novih

Brčko prije rata
Gore: Savska-Atik džamija
Dolje: Hotel "Posavina"

dijelova slobodne brčanske teritorije ojačaju kontrolu nad ključnom brčanskom saobraćajnicom, neprijatelj je u situaciji da se brani. Legendarna 108. brčanska brigada prisiljava agresora da se svakodnevno pojačava, da novim smrtnicima nadomješta izgubljeno ljudstvo, štiteći tananu i nesigurnu nit okupirane brčanske teritorije. Cijena koridora postaje za agresora sve veća.

Slobodno Brčko kraj je Velike Srbije. Rušenje Velike Srbije i oslobađanje Brčkog isti su cilj i veliki motiv oslobodilaca Brčkog.

Otuda veliki značaj brčanskog ratišta i otuda povijesni zadatak 108. brčanske brigade, koja će ispunjenjem ovoga cilja samo potvrditi svoj epitet "legendarna".

No, i pored strateškog značaja brčanskog fronta i uspjeha 108. brigade, Brčko ipak svoj specifikum ima u stradanju civilnog stanovništva koje je sakaćeno, ubijano i protjerivano samo zato što je muslimansko.

Sama činjenica da je ubijeno preko 5000 nedužnih civila, neke procjene govore i o cijelih 7000, u ozloglašenim brčanskim logorima: Luci, sportskoj dvorani Partizan, Laseru, B. Polju, iza hotela Posavine, Trgovačkom centru, da je fizičku torturu prošlo preko 10000 ljudi, da su u gradu porušeni svi vjerski objekti, da su popaljena i opljačkana sva muslimanska i hrvatska naselja je ipak još uvijek samo verbalni eho jedne grozomorne stvarnosti koju su zatečeni civili živjeli svih onih mjeseci rata.

Stoga neka ovi prizori o genocidnosti jednoga rata budu svjedočanstvo o prisustvu srbo-četničkog neobarbarizma i nacional-socijalizma u srcu Europe na kraju 20. stoljeća.

Brčko prije rata
Gore: Most na utoci Brke u Savu
Dolje: Centar grada

OKUPACIJA

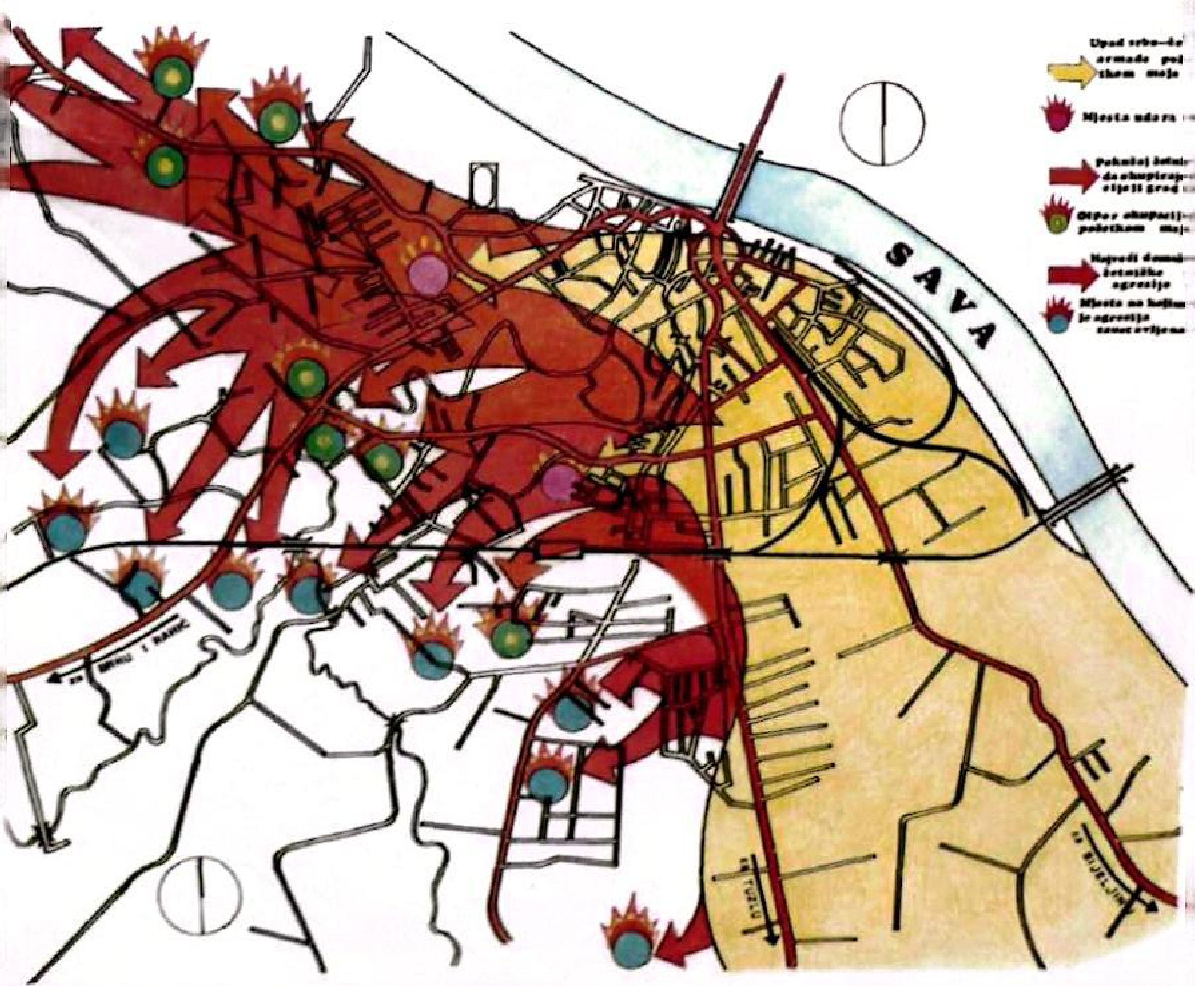
"Ni Jevreji, ni kršćani neće biti tobom zadovoljni sve dok ne prihvatiš vjeru njihovu. Reci: "Allahov put je jedini pravi put..."

Uvod u rat bilo je rušenje mosta na Savi. U ranim jutarnim satima, 30.04.1992., od siline eksplozija popucala su sva stakla u gradu. Sistematski i brižljivo neprijatelj je minirao oba mosta na Savi. Pri tome je poginulo oko šezdeset ljudi koji su se tog jutra zatekli na mostu. Dijelovi tijela tih nesretnika, prema izjavama očevidaca, popadali su po obližnjim ulicama, što je gradu dalo stravičan izgled. Koristeći sveopću konfuziju u gradu neprijatelj je skoro bez ikakvih problema, sutradan 01.05., vojno okupirao grad. Srpski specijalci su iskoristili navodno armijsko obezbjeđenje mira u gradu da zauzmu sve značajnije privredne objekte, Poštu, Radio, TV kao i gradske prostorije MUP-a. U tim dramatičnim momentima rijetki Muslimani postavljaju prve barikade. U predvečernjim satima toga prvog maja bilježimo i prva puškaranja, da bi, sutradan 02.05. na sastavu mjesnih zajednica Grčica i Dizdaruša eskalirao prvi oružani sukob. Iz pravca Potočara i Bijeljine tih prvih dana konstantno su dolazile razne srpske bande koje su od 30.04. do 02.05. uspjele zauzeti sve značajnije objekte. Pored nabrojanih tu su sve brčanske tvornice, kulturne i javne ustanove. Uporedo sa otpočinjanjem sukoba otpočinjao

Gore: Srušeni most na Savi koji povezuje Brčko sa republikom Hrvatskom
Dolje: Na ovome mostu je 30.04.92. od eksplozije poginulo 60 osoba.

armade
Mjesta udara
agresija
je agresija
SAVA

je organizirani teror nad golorukim gradskim nesrpskim stanovništvom kao i sistematski sprovođena pljačka javne i privatne imovine Brčkog i Brčaka. Iz većine gradskih tvornica kompletna i skupocjena tehnika šleperima je odvezena za Srbiju. Tvorničke hale su opustjele i ubrzo su, kako je vrijeme pokazalo, pretvorene u koncentracione logore za istrebljenje nesrpskog stanovništva u privremeno okupiranom dijelu grada.

Gore: Srušeni željeznički most
Dolje lijevo: Četnici odvoze opljačkanu robu
Dolje desno: Pljačka tuđih domova. Srbo-četnički okupator

"Gospodar tvoj će onima
koji se isele,
nakon što su zlostavljani bili,
pa se onda budu borili
i sve strpljivo podnosili,-

Gospodar tvoj će im,
poslije toga, odista, oprostiti
i samilostan biti."

GLUHAKOVAC
rosulja
mujkići
džamije
kej
zanatski centar
sup
posavina
partizan
SAVA
luka
CENTAR
KOLOBARA
MERAJE
BERMANOVIĆ
ŠALANIĆ
oš Jelenka Voćkić
garnizon
KLANAC
BRČKO NOVO
RN. CESTA
BRODUŠA
RIJEKE
TZ. CESTA
GRČICA
DIZDARUŠA
laser
BRČKO
ETNIČKA
STRUKTU

EGZODUS I STRADANJE CIVILA

Već nakon rušenja mostova na Savi Muslimani pokušavaju izići iz grada. Napuštaju gradska naselja i bježe u muslimanska mjesta Brku, Palanku, Gornji Rahić, Maoču, Rašljane i Islamovac. Procjenjuje se da je u danima pred izbijanje rata u Brčkom, kao i u prva dva dana okupacije, - naš grad napustilo preko 20000 civila pretežno Muslimana. Počeli su surovi dani izbjegličkog poniženja. Preko 20000 izbjeglica uz još trideset hiljada stanovnika ovih mjesta tako se smješta na malom prostoru bez skoro ikakve komunikacije sa spoljnim svijetom, bez hrane i lijekova. Nad Muslimanima i Hrvatima koji nisu imali sreće da napuste grad otpočinje organizirani teror kojeg sprovode srpske bande. U prvom naletu okupacije, četiri stotine specijalaca bivše jugovojske iz Niša, Novog Sada i Bijeljine ubijali su bez ikakvog razloga muslimansko i hrvatsko stanovništvo, bilo na kućnom pragu, bilo na ulici. Kad su srpske bande uz nesebičnu pomoć lokalnih SDS terorista utolili prvu žeđ za krvlju nevinih, otpočelo je odvođenje nesrpskog stanovništva u već za to pripremljene takozvane sabirne centre. Po zločinima i divljaštvu najpoznatiji logori su u "Luci", "Laseru", Sportskoj dvorani "Partizan", prostorije bivšeg MUP-a. Od 08.05. noću su se čak u Gunji, susjednom prekosavskom mjestu u Republici Hrvatskoj, čuli krici mučenih ljudi u LUCI. Čuli su se jezivi zvuci i krici kao manifestacije boli ljudi kojima sijeku noseve, uši, ljudi kojima vade oči, ljudi koje kolju, siluju i ubijaju čekićem, ljudi kojima ovi monstrumski zločinci razbijenom flašom

Izbjeglice u redu za hranu

Gore: Djeci je bilo najteže. Mnogi su ostali siročad.
Dolje: Evakuacija iz okupiranog grada

... žicu guraju u nos, a potom jakim trzajem čupaju napolje. One Muslimane koje prethodno izubijaju potom izvlače ispred lukine velike hale i nadnose im glavu nad veliki šaht i tu ih dokrajče pištoljem ili tupim noževima. Zatim tjeraju zatvorenike koji su tu večer ostali pošteđeni da operu krv i slože leševe na jednu gomilu.

Ako četnički zločinci to veče nisu koljački raspoloženi, onda ove jadne i izmučene ljude batinama tjeraju da pjevaju srpske nacionalne i novokomponovane pjesme, zatim ih tjeraju da se međusobno šamaraju. Svoj kanibalski pir koljači u našem rodnom Brčkom krunišu masakriranjem leševa i uguravanjem u kontejnere "Bimeksove" hladnjače. Hladnjača ove leševe odvozi u specijalne jame - masovne grobnice ili pak u pogon stočne hrane gdje su se leševi mljeli i spaljivali. Do sada su identificirane dvije masovne grobnice: jedna u blizini "Bimeksove" farme, a druga na Prljinama. Do sada je u brčanskoj Luci stradalo preko 3.000 ljudi, dok se podaci o ukupnom broju žrtava u gradu po raznim mjestima istrebljenja kreću od 5.000 do preko 7.000 svirepo ubijenih. Za ubijanje i maltretiranje nesrpskog gradskog stanovništva, pogotovo Muslimana koristile su se i svete prostorije gradskih, danas više nepostojećih džamija. Muslimani su se odvodili u džamije i tamo prisiljavali da se krste, da pjevaju četničke pjesme, da uriniraju po podu džamija. Tu im se ovisno o raspoloženju četničkih krvoloka, vade oči, odsijecaju uši, nos i prsti, a potom se ovi iskasapljeni ljudi tjeraju da jedu vlastite odsječene dijelove tijela. Pri odsijecanju prstiju četnici Muslimanima režu mali i domali prst tako da na ruci ostaju ona, po zlu čuvena tri prsta kojima se inače ovi fašisti pozdravljaju. Prema do sada prikupljenim podacima, sistematsko i masovno ubijanje Muslimana trajalo je od sredine mjeseca juna, od kada četnici mjenjaju svoju zločinačku taktiku. Ubistva Muslimana postaju selektivna i odvijaju se pod okriljem noći, dok se velik dio Muslimana u nekoliko velikih racija kupi i odvodi u specijalno pripremljene radne logore kao što je onaj u Batkoviću kod Bijeljine. Tamo se poniženja i maltretiranja nastavljaju. Ljudi se tamo više ne ubijaju sistematski nego se iscrpljuju ropskim radom i čestim fizičkim maltretiranjima. Smrtni slučajevi u ovom radnom logoru nisu bili rijetkost. Posebno surov četnički agresor je bio prema logorašima iz Brčkog jer upravo na brčanskom ratištu četnici su doživljavali žestoke poraze. Treba također napomenuti da je velik broj Brčaka odveden na prinudan rad u Srbiju, pretežito u aleksinačke neuslovne rudnike. One Muslimanke koje četnici nisu ubili u logorima smrti u Brčkom, osobito one mlade, odvođene su u restoran Westfalia koji je postao bordel u kojem su četnici obeščastili mnoge nedužne Muslimanke.

Obeščastiti, poniziti, ubiti i protjerati jedini je cilj srbočetničkog agresora.

ETNIČKO ČIŠĆENJE

"Mi ćemo vas dovoditi u iskušenje malo sa strahom i gladovanjem, i time što ćete gubiti imanja, živote i ljetine. A Ti obraduj izdržljive."

Grad Brčko, mada sa većinskim muslimanskim stanovništvom, po zamisli velikosrpskih ideologa, morao je postati srpski grad, jer se nalazio na važnoj komunikaciji koja povezuje Srbiju sa tzv. "srpskim krajinama". Iako je u samom gradu prije rata živjela 41426 st. (u obzir nisu uzeta dva gradska naselja, Stari rasadnik i Brod u kojem populaciono dominiraju Muslimani), od čega 23.031 Muslimana ili 55,57%, 8.403 Srbina ili 20,28%, 2.893 Hrvata ili 6,89% i 7.099 ostalih ili 17,03%, nakon provedenog etničkog čišćenja putem genocida etnička i kulturološka slika grada je sasvim izmjenjena.

Masakrirano tijelo nedužnog civila

Nakon što je na najbrutalniji način ubijeno 5-7000 Muslimana ili 21,7-30,4% a spas u izgnanstvu ili okolnim Muslimanskim selima potražilo preko 15.000 Muslimana u gradu danas ne živi više od nekoliko stotina Muslimana. Kada se uzme u obzir da su u gradu uništeni svi muslimanski vjerski i kulturni objekti onda je slika grada više nego groteskna. Time se ujedno potvrdila teza da je osnovni cilj ovoga rata učiniti bosanskohercegovačke Muslimane nebitnim političkim i kulturnim faktorom na ovim prostorima.

Međutim, time što je uništen i prognan dominantan urbani populacioni, kulturni i duhovni, element Brčkog, time je proveden i urbicid nad samim gradom. Brčko je danas poseljačena palanka iz koje ne bježe samo Muslimani i Hrvati nego i Srbi koji su toliko željeli da Brčko učine srpskim gradom.

Žrtva četničkog terora

"Gospodaru naš,
opskrbi nas strpljivošću,
učvrsti korake naše
i pomozi nas
protiv naroda koji ne vjeruje."

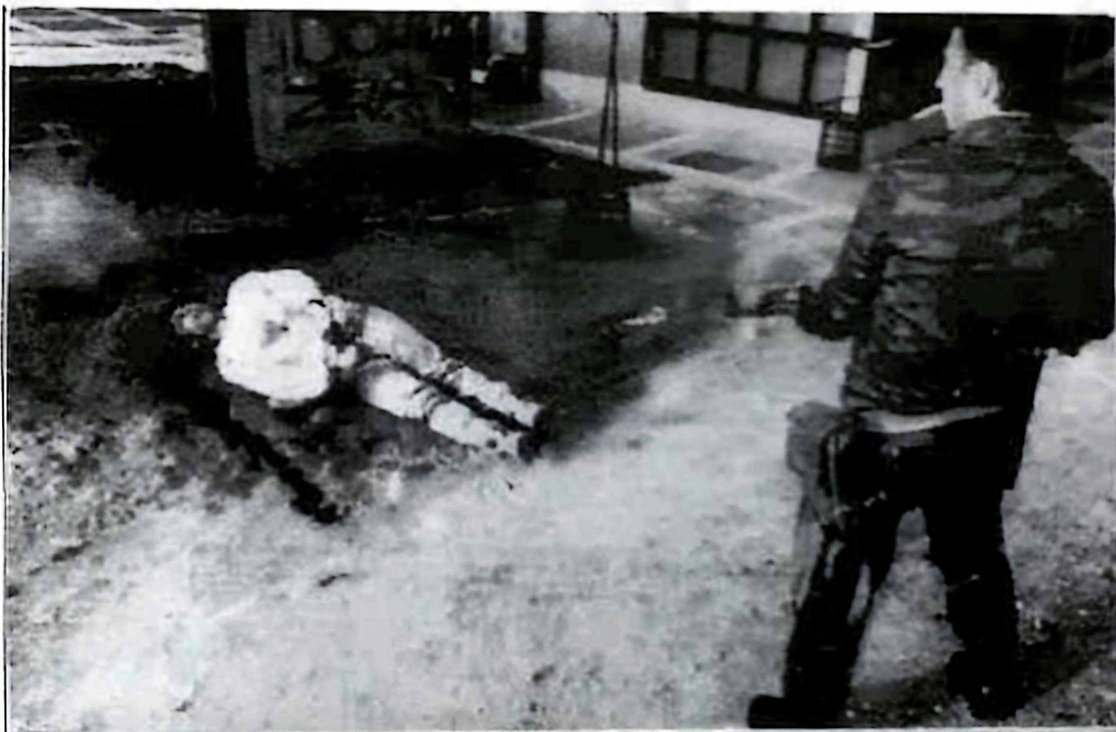
- -

KAZAMATI

Proces etničkog čišćenja Brčkog započinje 02. maja 92. dolaskom srpskih specijalaca i okupacijom grada, da bi u tih nekoliko prvih dana u SUP-u, hotelu Posavina, Trgovačkom centru, pored rijeke Brke ubijeno više stotina nedužnih civila. Ulaskom šešeljevaca, arkanovaca i domaćih četnika u muslimanska naselja Kolobaru, Mujkiće, Meraje, u podrumima tih gradskih naselja smrt je našlo preko 600 Muslimana dok su preživjeli odvedeni u obližnje džamije gdje su maltretirani i mučeni a onda odvedeni u već pomenute logore.

Potresna je priča o ocu i sinu iz Mujkića koji su držeći se za ruke čekali smrt, ili priča o majci sa petero djece koja je molila četnike da je ne ubiju. Ipak su je ubili.

Ubistva u centru grada: "Tako je srbski prostovoljec v bosanskem mestu Brčku sprožil salvo v umirajočega muslimanskega ranjenca, ki je tam ležal več kot 24 ur brez oskrbe."

U prostorije brčanskog SUP-a ljudi su dovođeni radi istrage, batinanja i ubijanja. Strahotna su svjedočenja ljudi koji su tu dovedeni. Jedan od njih, Nermin S. kaže: "U prolazu prema sobi br. 4 čuo sam vrisak K. Seada kome su zaboli sjekiricu između plećki. U tom momentu je uhapšeni Hasan J. pokušao pobjeći. Međutim, četnici su ga stigli na prolazu između mesnice i Turist agencije i tu ubili, sasuvši rafal u njega. U istom trenutku se začuo pucanj na drugom spratu zgrade SUP-a, da bi zatim dvojica momaka iz-

njeli na prvi sprat mrtvog N. Amira zvanog Fric. Naredili su meni i još dvojici uhapšenih da ga odnesemo ispred kina "Radnik". Dok sam Amira nosio vidio sam da ima ustreljnu ranu u predjelu potiljka i poznato mi je da ga je ubio Goran Jelisić. Hasana J., zv. Cena smo ubacili direktno u hladnjaču za prevoz mesa, a K. smo ostavili, zajedno sa Amirom N. ispred kina "Radnik". Inače su četnici hladnjačom odvozili pobijene civile u nepoznatom pravcu.

Čisteći dalje ulicu ispred SUP-a, a zatim Zanatskog centra vidio sam da su kod kontejnera za smeće odveli Ahmeta, zv. P. i tu ga ubili zajedno sa jednim plavim momkom čije ime ne znam. Tu su ubili i brata jedne Ajše i još jednog momka koga nisam mogao sa leđa prepoznati, zatim momke koji su samnom čistili ulicu, a čija imena ne znam jer su sa područja drugih MZ.

Žrtva četničkog terora - nedužna starica

Sve se to dešavalo 7. maja i sve te momke sam ja pretovario u hladnjaču Bimeksa. Goran Jelisić mi je rekao da ću ja ostati zadnji pošto sam dovoljno jak da mogu leševe ubacivati u hladnjaču."

Zatim započinje sistematsko istrebljenje muslimanskog naroda općine Brčko, u specijalno za to napravljenim logorima, na sramotu civilizovanog svijeta. Najpoznatiji od njih je konc-logor Luka.

Gore: Uhvaćeni četnički zlikovci
Dolje: Konc-logor "Luka"

KONC-LOGOR "LUKA"

U tom riječnom preduzeću na obali Save, vršena je masovna likvidacija. U njemu je ubijeno više hiljada ljudi.

Logoraši su spavali na komadima papira, bez pokrivača. Po povratku sa borbenih položaja četnici su vršili strašne torture nad zatvorenicima. Zidovi hangara, u kojima su bili smješteni bili su natopljeni krvlju mučenih ljudi.

U toku noći odvođeno je po 100 ljudi i oni su nestajali bez traga. Oni su ubijani na krajnje brutalan način. Cijev pištolja im je stavljana u usta a zatim je ispaljivan metak. Ubistva su vršena i streljanjem tako da bi se poredalo desetak zatvorenika a onda bi se rafalom usmrtili. Takođe se ubijalo klanjem ljudi nad

Gore: Dežurni koljač u "Luci": Čekićem i nožem ubio preko 80 zatočenika
Dolje: Krvolok iz "Luke",

šahtom, ili pak udarcima željeznom šipkom. Kontejner-kamion je odvozio tijela nesretnika.

Od 05. maja - 25. maja ubijeno je preko 1500 ljudi. Masovna ubistva su započinjala oko 19 h i trajala su cijelu noć.

Drugi dan velikog muslimanskog praznika Kurban-bajrama, 12. jun je krvav dan za Muslimane. Vršena su masovna klanja. Četnici su, smijeći se govorili za zaklane da su "kurbani". Prema izjavi jednog četnika, koji je zarobljen a koji je jedno vrijeme bio dežurni koljač u Luci, on sam je ubio preko 80 ljudi ubodom noža ispod sljepočnice ili udarcima čekićem po glavi.

U Luci je jedan od glavnih zapovjednika bio Jelisić Goran - Adolf koji je sam tvrdio da je ubio 175 Muslimana i da mora ubiti još 25 da bi namirio na 200, zatim, Ranko Češić, Monika (Bore) Ilić, kćerka prostitutke Vere koja je činila nevjerovatne zločine vadeći utrobu robijašima razbijenom flašom, Rajko Rajčić koji se hvalio da je napravio nož za klanje Muslimana.

SPORTSKA DVORANA "PARTIZAN"

Sportska dvorana Partizan, u samom centru grada, je mjesto gdje se prvih dana okupacije grada provodio etnocid. Civili su dovođeni izdvajani i izvođeni ispred sale, mučeni i ubijani. Prema izjavi jednog od zatočenika ispred sale je bilo toliko krvi da se jednostavno nije moglo stati a da se ne ugazi na ljudsku krv. Muškarci koji imaju mnogo djece su udarani između nogu, a mnogi su i kastrirani. Tu je provođen i poseban oblik psihičke torture. Izabrala bi se nekolicina ljudi. Onda bi im se reklo da će za određeno vrijeme biti ubijeni. Davale bi im se cigare da mogu prekratiti vrijeme. Ti ljudi su preko noći postajali starci.

BATKOVIĆ

Batković, radni logor u blizini Bijeljine u njemu je bilo zatočeno preko hiljadu Brčaka. Tamo je od batinjanja podleglo više desetina ljudi. Kakav je to logor bio najbolje ćemo saznati iz izjave jednog od zatočenika tog logora. "Sve logoraše su dočekivali četnici postrojeni u špalir, tako da su ih pri prolazu mogli udarati čizmama, palicama, motkama debljine flaše od kisele vode i to po svim djelovima tijela. Taj metod fizičkog mučenja se ponavljao sve vrijeme logorovanja i to izjutra prije nego se pođe na prisilan rad i uveče po povratku sa prisilnog rada."

Uglavnom, svi četnici-stražari su učestvovali u torturama i mučenjima a posebno su se isticali Fikret Piklić, iz okoline Bijeljine, koji je bio jedan od najgorih mučitelja, Zahirović Džemal, zvani Špajzer iz Zenice. Tri čovjeka je, po izjavama očevidaca, ubio kamenom, jednom je slomio kičmu. Isticao se i neki Zoran iz okoline Bijeljine koji je uvijek nosio masku na licu, te Gligor Zarić iz okoline Goražda i Veselin Nikolić iz okoline Bijeljine.

Razmjena - ozarena lica preživjelih

SPOLNO NASILJE KAO OBLIK GENOCIDA

"Oni koji objede
čestite, bezazlene vjernice,
neka budu prokleti
na ovom i na onom svijetu;
njih čeka patnja nesnosna."

Tabu tema ili tema o kojoj se najmanje govori i piše a koja je izgleda najbolniji dio opće tragedije je silovanje muslimanskih djevojaka i žena koje se provodi svih ovih mjeseci rata. Masovnost silovanja i način njegove provedbe ukazuje da se tu radi o sistematskom, unaprijed planiranom, politički motivisanom spolnom nasilju kao posebnom obliku genocida. Oživljavanjem resantimana kolektivnih frustracija, sadržanih u srpskoj mitologiji (turski kompleks i izjednačavanje bh. Muslimana sa Turcima), pokrenuli su se atavizmi kao motivacijska snaga provedbe ove genocidne politike.

Muslimanke koje su preživjele uzastopna silovanja lakše govore o svojim stravičnim iskustvima kada su zajedno, u grupi, kao ove žene

PRIMJERI SPOLNOG NASILJA U BRČKOM

Poznato je, da je odmah nakon okupacije grada, na putu prema B-Polju, u kafani Westfalia, Vera Simeunović, poznata prostitutka, inače majka mnogo poznatije Monike - djevojčice monstruma, koja je u Luci vršila masovne zločine, otvorila bordel u koji su dovođene djevojke iz Brčkog, na iživljavanje četničkim zlikovcima. Nije se tu radilo o javnoj kući, nego o kući strave i užasa u kojoj su četnici smirivali svoju "zlu krv", koju je miloševićevsko-karadžićevska politika probudila, orgijanjem nad mladim djevojkama, masakriranjem njihova tijela, odsijecanjem dojki, guranjem tupih predmeta u čmar i drugim perverzijama. Tu se nije radilo o nasilju radi sladostrašća, spolnog užitka, nego o potrebi za zlostavljanjem i uništavanjem na najperverzniji način kako bi se udovoljilo kolektivnim resantimanima oživljenim miloševićevskim ritualno-političkim obnavljanjem mitske prošlosti.

■ **TEMA ZA NASLOVNE STRANICE SVJETSKIH LISTOVA:** monstruozna četnička iživljavanja zapanjila su svjetsku javnost

Većina tih nesretnih djevojaka je nakon iživljavanja nad njima, ubijena kako bi se izbrisali tragovi ovih morbidnih zločina.

Gole djevojke na ulici, gotovo životinjski krici iz Westfalije su ono što očevici nose kao uspomenu na te događaje.

Slični oblici morbidnog spolnog nasilja dešavali su se i u konc-logoru Luka. O tome postoje svjedočenja preživjelih djevojaka, kao i četnika, koji su zarobljeni na frontu, a koji su bili, kako sami kažu, dežurni koljači u Luci i egzekutori programiranih silovanja nad muslimanskim djevojkama i ženama.

U Luci su vršena spolna nasilja nad ženskim osobama od 13-60 g. I tu se nije radilo o klasičnom silovanju iz požude, nego o velikosrpskoj proizvodnji potrebe za obezčašćivanjem jednog naroda, ponižavanjem njegova ženska roda, računajući na proizvođenje duboke i trajne kolektivne traume zbog osjetljivosti muslimanske porodične etike spram ovog oblika poniženja. Tu su srpski specijalci, arkanovci i šešeljevci tjerali brčanske četnike na silovanje muslimanskih djevojaka i žena. Na taj način je silovano više stotina muslimanki.

Primjer unaprijed smišljenog, politički motivisanog spolnog nasilja je potresna priča o 50 djevojaka koje su u drugoj polovini juna, na Capardama kod Zvornika izvedene iz veće grupe žena, djece i staraca, koja je upućena na razmjenu. Iz njihovih izjava se saznalo da su na Capardama četnici izdvojili neudate djevojke i smjestli ih u salon namještaja. Evo opisa tih događaja jedne

TKO I ZAŠTO JE SILOVAO U BiH?

RAT I ZLOČIN: SILOVANJE

od tih djevojaka. "Već se smrkavalo a nije bilo struje, pa je jedan od čuvara upalio svijeću. Zatim su četnici izvodili, jednu po jednu, uplašenu djevojku. Vodili su ih u barake, u šumu, neke u kuću. Meni je prišao jedan i rekao: 'Ti ustaj i izlazi'. Došli smo do jedne barake i ušli unutra. Tamo je bio krevet. Naredio je da se skinem. Ja sam ga plačući molila da to ne čini. On je odgovorio: "Hoćeš li da te sada zakoljem."

Neke od tih djevojaka nikada se nisu oporavili od preživljenog šoka. Ostao je na njihovom licu samo tup pogled, pogled koji je izgubio svaku nadu da bilo šta dobra može vidjeti. Mnoge od tih djevojaka su zadržane, neke od njih ni dan danas nisu puštene, kako ne bi mogle abortirati. Time se svjesno pokušava produbiti trauma ovih djevojaka, njihovih porodica kao i šire zajednice.

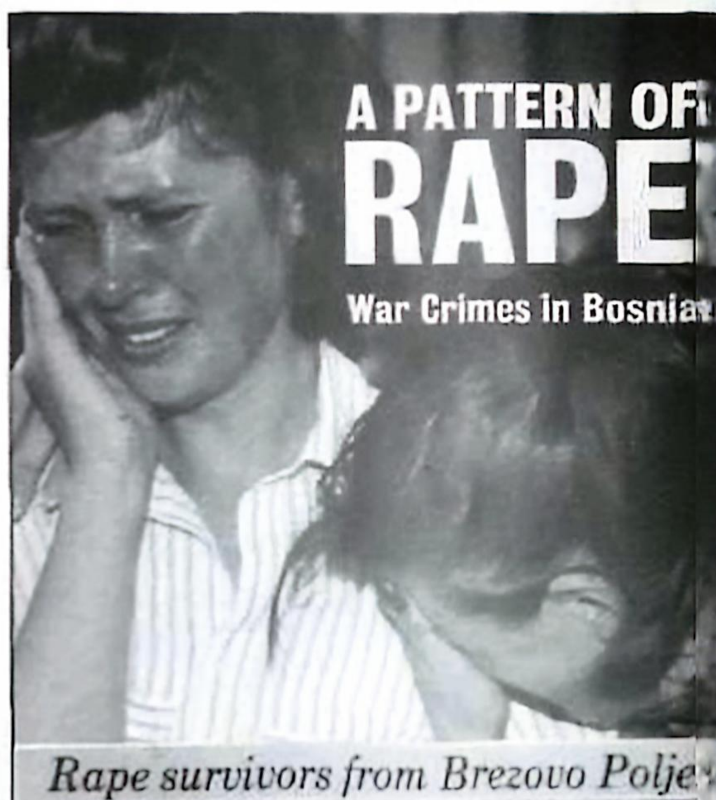
Treba ovdje pomenuti primjere zlostavljanja i kastriranja muškaraca koji su imali mnogo djece kao i primjere silovanja žena pred njihovim muževima, ili silovanja kćerki pred očevima i majkama koji potvrđuju gore iznesenu tezu o karakteru tog oblika genocida.

I hotel Galeb je četnicima služio kao javna kuća ali sve što se tamo dešavalo samo potvrđuje gore iznesene primjere.

Na kraju prenesimo razmišljanje jedne od tih nesrećnica o uzrocima takvog ponašanja četnika. "Što se tiče uzroka takvog ponašanja Srba, mislim da je uzrok u samim genima, obzirom da po onome što se dešavalo u Brčkom, po svim tim nelogičnim zvjerstvima bez povoda i razloga i njihovoj mržnji prema svemu što nije srpsko s pravom se može izvući takav zaključak. Za njih nije postojao nevin Musliman ili manje kriv. Svi su oni bili krivi i svi su bili kažnjavani istom mjerom."

Konstatacija ove djevojke je u globalu tačna, samo što se tu umjesto gena kao uzroku takvog ponašanja radi o kulturnim kodovima ponašanja, zavedenim u kolektivnoj memoriji, a koji se obnavljaju kroz mitologiju i rituale i koji se u određenom momentu instrumentaliziraju za aktualne ciljeve politike. Time ponašanje četnika, mada zločinačko i perverzno, biva logična konsekvenca postavljenih ciljeva velikosrpske politike. Zadatak i jeste bio proizvesti kolektivno ludilo, oživljavanjem kolektivnih mitoloških frustracija, kako bi se počinili takvi zločini nad Muslimanima, koji bi s jedne strane populaciono reducirali ovaj narod i učinili ga politički i kulturno nebitnim faktorom, te s druge proizveli mržnju koja bi svaki dalji zajednički život činila nemogućim.

Rape survivors from Brezovo Polje

OTPOR OKUPATORU

*"Vi ste narod najbolji
od svih koji se ikada pojavio:
tražite da se čine dobra djela,
a od nevaljalih odvraćajte,
i u Allaha vjerujte."*

Sravniti sa zemljom sve što nije
srpsko - Porušene muslimanske kuće

STRADANJE USTANIČKIH GRADSKIH NASELJA

Iako je gradska jezgra okupirana gotovo bez pucnja, u gradskim naseljima sa pretežno muslimanskim stanovništvom se organizira otpor srpskom okupatoru. Omerbegovača, Dizdaruša, Klanac, Rijeke, 4. juli, Broduša, Brod, Suljagića sokak, Meraje, Ivici i Gluhakovac su ona naselja koja u tim prvim dramatičnim danima zaustavljaju prodor četnika i sprečavaju masakr rijeke izbjeglica. Tu se stvara linija fronte koja se do danas sa većim ili manjim pomjeranjima drži. Na cijelom 70 km dogom brčanskom bojištu najžešće bitke upravo se vode za kuće i ulice ovih naselja. Znajući da su ta naselja jezgra otpora Brčaka četnici koriste sva moguća sredstva da ih doslovno sravne sa zemljom. Samo na ova naselja palo je do sada preko 250.000 granata raznih kalibara. Prema evidenciji samo u toku jednog sata srpski okupator ispali preko 130 različitih projektila. Otpor nije skršen, nego je, naprotiv u ovim naseljima pojačan. Ova slobodarska naselja našeg grada značajna su i sa tog aspekta što je na njima neprijatelj prisiljen držati ogromne kontigente ljudstva i tehnike.

Gore: Ostati u svojoj kući, po svaku cijenu
Dolje: Porušena gradska naselja

Gore: Tragovi srpskog barbarstva
U sredini: Poginuli braneći domove
Dolje: Ni jedna muslimanska kuća ne smije ostati čitava

Gore: Tvornica obuće "IZBOR"
Dolje: Polazak na linije

"Ima li većeg nasilnika
od onoga koji brani da se
u Allahovim hramovima
ime njegovo spominje i koji radi na tome
da se oni poruše?
Takvi bi trebalo da u njih
samo sa strahom ulaze.
Na ovom svijetu doživjet će sramotu,
a na onom svijetu patnju veliku."

RUŠENJE VJERSKIH OBJEKATA

Džamija u Begovači

Velikosrpska doktrina uništenja svega što nije srpsko pored masovne likvidacije nesrba podrazumijevala je i uništavanje nesrpske kulture i duhovnosti na okupiranim teritorijama. Tako 17.08.1992. u razornim eksplozijama nestaju tri gradske džamije koje ne samo da predstavljaju bogomolje islamskih vjernika nego i vrijedne spomenike kulture našeg grada i Republike. U razornim detonacijama četničke mržnje uništene su tako iz temelja Hadži-pašina - drvena džamija kod Doma zdravlja, potom Bijela - DŽEDID džamija u Kolobari, koju je podigao za Božije zadovoljstvo Nurdin Arnaut Hadži-Osman, sin Hadži-Zekerija, a koja je obnavljana 1893.g., te Savska Atik džamija, najstarija džamija u Brčkom, stara preko 250 g. koja se nalazila na obali Save kod utoke Brke u Savu. Na mjestima gdje su bile Bijela i Hadži-pašina drvena džamija četnici su napravili park i parkiralište kako bi neki posmatrač stekao dojam da tu džamije nikada nisu postojale.

Gradska katolička crkva je također minirana ali se eksploziv nije aktivirao iz prostog razloga što se u blizini nalazi agresorska vojska.

Pored ovih gradskih džamija totalno su uništene džamije u Omerbegovači, još nedovršena džamija u Rijekama, zatim džamija u Brodu i Dizdaruši, a zločinačkim projektilima iz jugoaviona uništena je džamija u G.Rahiću.

Avio-projektilom zrak-zemlja
pogođena džamija u G. Rahiću

Slika koja je obišla svijet:
Srušena munara rahićke džamije

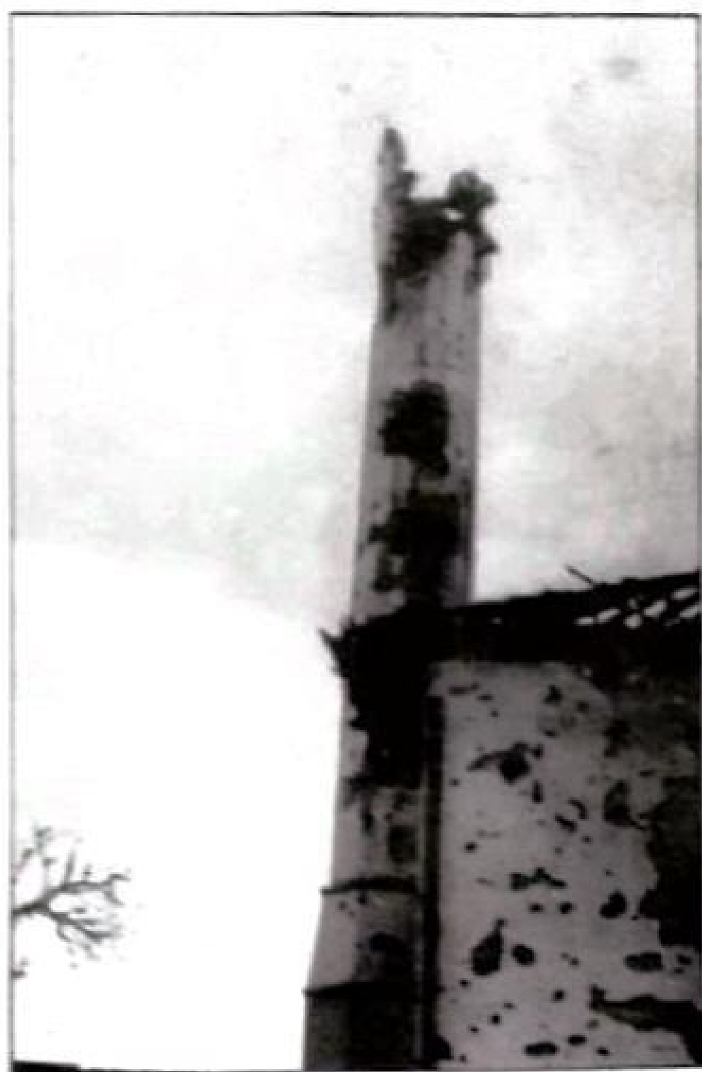
Gore: Savska-Atik džamija sada: Ostale su samo ruševine
Dolje: Savska-Atik džamija, kraj utoke Brke u Savu - nekada

Gore: Najčešća meta četničke artiljerije: Džamija
Dolje lijevo: Danas od džamije u Begovači nije ostala ni ova izrešetana munara
Dolje desno: Unutrašnjost džamije u Begovači

RAZARANJE SLOBODNE BRČANSKE TERITORIJE

"I bojte se Dana kada ćete se svi
Allahu vratiti,
Kada će se svakome ono što je
zaslužio isplatiti,-
nikome krivo neće učinjeno biti."

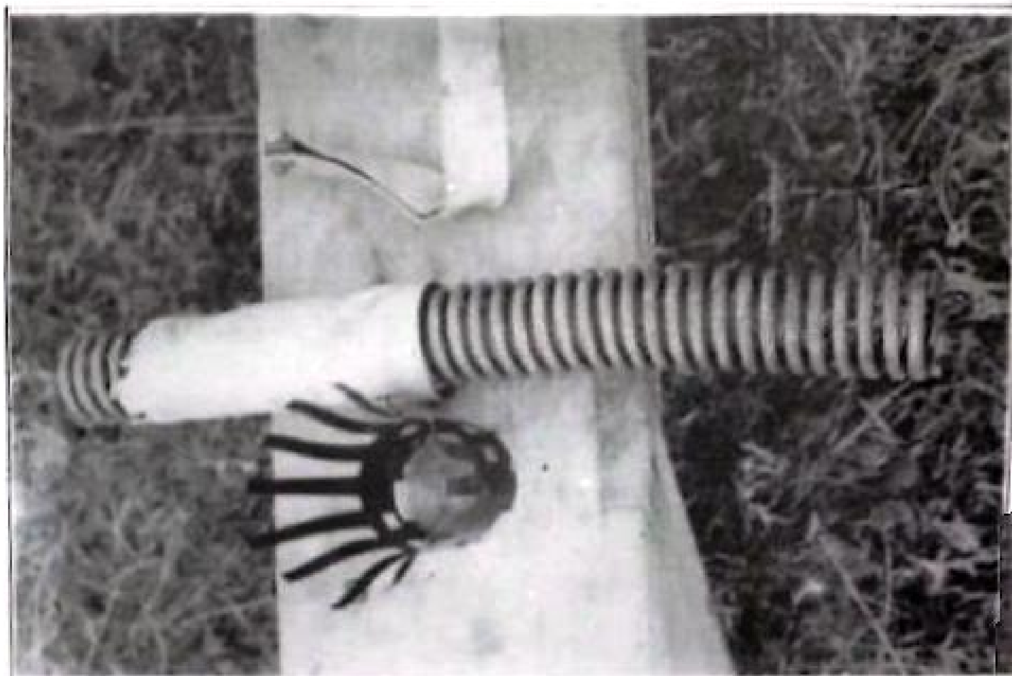
Urbicid - stravični prizori ubijanja jednoga grada

Razorene ulice, prerovane ulice, zatrpana mrtva tijela u podrumima, krici, plamen i dim - konačni su produkt jedne fašizoidne doktrine kojoj je strano sve što je ljudsko i civilizirano. Od 12. septembra pa sve do danas srpski agresor sistematski i kombinirano iz zraka i sa zemlje razara isključivo civilne objekte po mjestima slobodne brčanske teritorije. Nebrojenim borbenim djelovanjima jugoaviona po Brci, Palanci, Gornjem Rahiću, Gornjem Zoviku i Maoči, vođenim raketama zrak-zemlja, kazetnim, napalm i takozvanim krmača bombama kao i nasumičnim mitraljiranjima prouzrokovana su ogromna materijalna razaranja i velik broj ljudskih žrtava, što je u svoj toj tragediji najteže. Nakon zabrane leta nad BiH neprijatelj pojačava djelovanje teške artiljerije. VBR-ovima, haubičkim projektilima od 155 i 205 mm. Na prostorima slobodne teritorije Brčkog brutalno nestaje sve što nije srpsko. Pored teških razaranja civilnih domova prilikom tih barbarskih razaranja uništena je rahićka džamija, ambulanta u Gornjem Zoviku kao i strogi centar Rahića.

Dokazi o upotrebi napalm bombi: Posmatrač UN sa ostacima napalm bombe

Gore: Posljedice dejstva napalm bombe
Dolje: Ostaci kasetne bombe

SAVA
MUJKIĆI
IVICI
MERAJE
KOLOBARA
CENTAR
SULJAGIĆA SOKAK
KLANAC
BRČKO NOVO
RIJEKE
4.JULI
BRODUŠA
GRČICA
DIZDARUŠA
BEGOVAČA
TUZLU
BIJELJIN

Gore: Ovo je nekada bila škola
U sredini: Poslije srbo-četnika ostaju zgarišta
Dolje: Posljedice dejstva avijacije

"Vi ćete sigurno biti iskušavani
u imecima vašim, i životima vašim,
i slušaćete doista mnoge uvrede
od onih kojima je data Knjiga prije vas,
a i od mnogobožaca.
I ako budete izdržali
i Allaha se bojali,
pa tako treba da postupa
oni koji su jakom voljom obdareni."

STRADANJE CIVILA NA SLOBODNOJ TERITORIJI

Gore: Nova mezarja. Svijet to nijemo posmatra.
Dolje: Avio dejstvo za vrijeme dženaze

Srbočetnički agresor nije žalio upotrijebiti sva sredstva koja je imao na raspolaganju kako bi skršio otpor u ovoj najisturenijoj tački Bosanske posavine. Mete njihovih divljačkih projektila bili su isključivo civili. Usljed aviorazaranja kao i granatiranja slobodne teritorije život su izgubila 83 nedužna civila i to uglavnom žene, djeca i starci, budući da su radno sposobni muškarci ratno angažirani. Širok spektar ozljeda i rana, počev od onih težih, opekotina, posjekotina, rana od gelera, ostavio je traga u preko 350 ljudi. Pod stalnom prijetnjom iz zraka i sa kopna, bez skoro ikakve vrste humanitarne pomoći u stalnom nedostatku važnih medicinskih sredstava, 50.000 nedužnih ljudi, izbjeglica i mještana slobodne teritorije ostavljeno je na milost i nemilost srpskim hunima. Sa dolaskom zime, koja je posebno surova u ovim krajevima, povećava se opasnost smrti od gladi i smrzavanja. Izgleda da će svjetske organizacije kako misli većina ljudi na slobodnoj teritoriji, ovom narodu dati pravo na samoodbranu tek onda kad četnička avijacija i topništvo obave svoj prljavi posao.

Gore lijevo: Dijelovi ljudskog tijela pogođenog granatom
Gore desno: Prizori sa rahićkih ulica: Komadi ljudskog tijela
U sredini: Cipela koja je izgubila vlasnika
Dolje: Ne zaboravimo na naše šehide

Gore: Život za svoj narod
U sredini lijevo: Oproštaj od prijatelja-suboraca
U sredini desno: Pred ispraćaj dženaze
Dolje: Dženaza namaz šehidu sa brčanskog ratišta

"Nikako ne smatraj mrtvim one
koji su na Allahovom putu izginuli!
Ne, oni su živi i u obilju su
kod Gospodara svoga."

DOBROTVORNO DRUŠTVO "MERHAMET"

U uslovima kada se 50000 izbjeglica i mještana našlo u okruženju, bez hrane, lijekova, odjeće i obuće, među kojima je veliki broj djece i staraca, brčansko Dobrotvorno društvo "Merhamet" je uspjelo razviti odnose sa humanitarnim organizacijama iz cijeloga svijeta, preko kojih su obezbijeđena sredstva za preživljavanje tog unesrećenog naroda . Za ovih 10 mj. rata "Merhamet" je na slobodnu brčansku teritoriju dopremio ogromne količine hrane, više desetina tona tople odjeće, velike količine nafte, dovoljne količine lijekova i sanitetskog materijala, kao i drugih sredstava što je itekako popravilo uslove života na slobodnoj brčanskoj teritoriji.

Kamioni sa humanitarnom pomoći "Merhameta"

Najveća pomoć je dolazila od islamskih humanitarnih organizacija za pomoć BiH, zagrebačkog "Merhameta", Odbora "Merhameta" iz Slovenije i Hrvatske, Odbora muslimanske dijaspore, Islamskog kulturnog centra u Berlinu i Minhenu i Visokog komesarijata za izbjeglice.

To sve govori da bosanskohercegovački Muslimani, pa tako i Muslimani iz Brčkog nisu sami. Njihovu nesreću žele da ublaže mnoge humanitarne organizacije, a naročito one iz islamskog svijeta.

Gore lijevo: Topli obrok: Prva pomoć dolazi od "Merhameta"
Gore desno: Skup podrške BiH u organizaciji islamske federacije održan u Berlinu na kojem su učestvovali predstavnici 108. brigade i Merhameta Brčko.
Dolje: Prilozi za BiH, prilozi za Brčko.

SANITET

Danonoćno dejstvo, kako po dugim linijama brčanskog fronta, tako i po civilnim ciljevima slobodne brčanske teritorije kao svoj tragičan bilans imalo je na stotine ranjenih civila i boraca. U takvim uslovima nećemo pretjerati ako kažemo, nije bilo organizovanije i efikasnije službe od ratnog saniteta. Iako je gotovo sva ljekarska i bolnička oprema ostala u okupiranom gradu, iako je jedan broj brčanskih ljekara nestao bez traga ipak je ratni sanitet, u svom domenu rada, uspio sanirati posljedice ratnog dejstvovanja srbo-četnika u punom obimu onoga što je objektivno bilo moguće. Grupa ljekara i medicinskog osoblja doslovno je bila na prvoj borbenoj liniji, preuzimajući ranjenike i smještajući ih u improvizovane bolnice. Obavljeno je na stotine veoma složenih operacija i spašeno na stotine mladih života. Pomenimo samo primjer kada je u prostorije ratnog saniteta dovezen borac sa ranom na srcu. Ekipa naših hirurga je, na licu mjesta, izvela veoma komplikovanu operaciju srca i taj naš borac je i danas živ i zdrav. Takvih primjera ima bezbroj.

Čarobne ruke hirurške ekipe

Gore: U izuzetno teškim uslovima rade se i najsloženije operacije
Dolje: Ove ruke su spasile na desetine mladih života

Gore: Nakon operaci
oporavak
Dolje: Izmučena, ali
odlučna lica ranjeni

108. BRČANSKA BRIGADA

"Oni koji se budu borili
ulažući imetke svoje i živote svoje
Allah će odlikovati čitavim stepenom
nad onima koji se ne budu borili,
i On svima obećava lijepu nagradu.

Allah će borcima, a ne onima
koji se ne bore,
dati veliku nagradu,
počasti od sebe
i oprost i milost."

Borci 108. brčanske brigade

Put stvaranja, danas već legendarne 108. brčanske brigade započinje, sada već dalekim, prvih dana maja 1992. god. kada 400-500 mještana prigradskih naselja Dizdaruše, Broduše, Klanca, 4. jula, Rijeka, Meraja, Mujkića i Gluhakovca, međusobno nepovezanih, uspijevaju zaustaviti srbo-četničkog agresora u njegovu naumu da strategijom "blic-kriga" okupira grad i ovlada važnom komunikacijom Bijeljina-Brčko-Lončari i dalje prema krajinama.

Dugogodišnja dresiranost za ulogu građanina drugog reda, neformirana patriotska svijest o sopstvenoj državi, loša politička organiziranost, kao i nedostatak oružja učinilo je da većinsko muslimansko stanovništvo, kao i hrvatsko, koje je pretežno smješteno na selu, gotovo bez otpora pristane na okupaciju grada. I kada je izgledalo da je četnička armada nezaustavljiva, grupa mještana pomenutih prigradskih naselja, sa starim puškama, bez dovoljno municije izlaze pred svoje kuće da spasu čast svoga grada. Silinom svoga htijenja, a ne silinom oružja, da im nepozvani gost ne ulazi u intimu doma, ove grupice mještana zaustavljaju agresora. U tim prigradskim naseljima formira se linija fronta i započinje oružani otpor agresoru. Od tih dosada nepoznatih mještana, stvara se nukleus, danas već slavne i diljem BiH poznate 108. brčanske brigade. U tom prvom periodu ratuje se pod nazivom TO općine Brčko.

Do zvaničnog ustrojstva brigade dolazi u prvoj polovini maja 1992. god. kada predstavnici muslimanskog i hrvatskog naroda općine Brčko, shvativši da samo zajedničkim snagama mogu parirati okupatoru donose odluke o formiranju oružane formacije u sklopu HVO-a za Bosansku posavinu.

Od tada pa do decembra 1992. god. na 70 km. dugim linijama brčanskog fronta borci ove brigade ubijaju preko 2500 četnika, uništavaju 45 tenkova, zarobljavaju na desetine protuavionskih mitraljeza i topova i veliku količinu lakog naoružanja. Iako ovdje četnici koncentrišu velike snage, popunjavajući ljudstvo mobilisanim iz Bijeljine i okolnih sela, iako ovdje ratuje Novosadski i Banjalučki korpus, kojima u pomoć dolaze "martićevci" i "kninđe", iako četnici koriste bojne otrove i dum-dum metke, a na kraju i avijaciju, ipak brčansko ratište za njih ostaje trajna i nesavladiva prepreka u njihovim naporima da prošire i osiguraju toliko željeni

Farid Mujkanović, prvi komandant 108.

koridor, koji povezuje tzv. srpske krajine sa "majkom" Srbijom.

Svih ovih mjeseci rata, na jednom od najžešćih BiH ratišta, iskalila se snaga koja polagano od zaštitnika 50.000 civila sa slobodne brčanske teritorije postaje sila koja opasno ugrožava četničkog agresora na privremeno okupiranim teritorijama.

Početkom septembra se sa tipično domobranske taktike vojevanja prešlo u brze i efikasne akcije oslobađanja. Da je riječ o pravoj vojsci koja pod

zastavom suverene i neovisne BiH u svojoj bor
namjerava istrajati do kraja, do oslobađanja i zadn
stope privremeno okupirane domovine potvrđuje
zakletva koju mladi borci krajem augusta polažu pr
svojim komandantom i pred svojim narodom.

Gore lijevo: Rahmetli Enver Pamukčić, kom. IV bataljona. On nije poginuo, on i dalje živi u srcima svojih boraca.
Gore desno: Ramiz Pljakić, komandant 108.
Dolje lijevo: Agić Bahrija, komandant, u vrijeme kada se ratovalo pod nazivom TO Brčko
Dolje desno: Uzejr Hajdarević, načelnik brigade

Gore: Čestitke novim borcima 108. brigade
Dolje: Potpisivanje zakletve BiH

Od početka septembra pa do danas ređaju se pobjede za pobjedom. Prelazak na oslobodilački način ratovanja pokazao se efikasnim. Tako je oslobođeno jako četničko leglo u Ceriku i Avramovini. Već poljuljani moral okupatora posebno se raspršio oslobađanjem četničkih uporišta u Bukviku, Bukovcu, Vitanovićima i Džigurama. Riješena da svoju općinu ali i svoju domovinu do zadnje stope oslobodi, elitne i mobilne jedinice 108. brčanske brigade sa svojim iskusnim ljudima pomažu borcima susjednih općina: Gradačcu, Čelicu. Ubrzo se s početkom jeseni osjetila potreba daljeg uvezivanja ove brigade u šira koordinaciona tijela Oružanih snaga Republike. Akcije u kojima je 108. brigada učestvovala postajale su polako akcije od vitalnih značaja za Republiku u cjelini. Tako je danas 108. brčanska brigada danas član Operativne grupe "Bosanska posavina" kao i dio Drugog korpusa Armije Republike Bosne i Hercegovine. Pred 108. brigadom stoje možda najteži zadaci. To su prije svega učešće u oslobađanju Bosanske posavine, a i sveta akcija, oslobađanja svog rodnog grada. Za takve zadatke ova je jedinica spremna i odlučna jer bi eventualni slom četnika u Bosanskoj posavini ali i u Brčkom automatski značio i kraj Velike Srbije.

Brčanski "Zlatni ljiljani" polaze u akciju

NAPREDOVANJE 108. BRČANSKE BRIGADE
PRIVREMENO OKUPIRANI TERITORIJ
BRČKO
SAVA
BIJELJINA
UGLJEVIK
LOPARE
TUZLA
GRAČANICA
GRADAČAC
SREBRENIK
ŠPIONICA
G. RAHIĆ
ORAŠJE
BOS. ŠAMAC
ODŽAK
MODRIČA
D. ŽABAR
BRČKO POLJE
LUKAVAC
JANJA
Drina

"Mi vjerujemo u Allaha
i u ono što je objavljeno nama,
i u ono što je objavljeno Ibrahimu,
i Ismailu, i Ishaku, i Jakubu, i unucima,
i u ono što je dato Musau i Isau,
i u ono što je dato vjerovjesnicima
od Gospodara njihova,
mi ne pravimo nikakve razlike
među njima, i mi se samo
Njemu pokoravamo."

OČUVANJE DUHA I KULTURE

*"Ako vas Allah pomogne,
niko vas neće moći pobijediti..."*

Znano je da osnovno cilj rata u BiH jeste etničko čišćenje teritorija tzv. Srpske republike BiH putem genocida nad akcentirano muslimanskim narodom, što slike rata zorno prikazuju. Isto tako je znano da je rušenje Brčkog započelo simbolično, plutonom namjenjenom još neizgrađenoj džamiji u Rijekama. No, možda treba znati i to da je ovaj rat prilika za bosansko-hercegovačke Muslimane da se sami prepoznaju.

Pored stalnog granatiranja civilnih objekata duh jednog naroda i dalje živi

[illegible] na slobodnoj brčanskoj teritoriji

Već dugi niz godina oni su izloženi sistematskoj i institucionaliziranoj denacionalizaciji, tako da su gotovo i zaboravili na sopstvenu vjeru, kulturu i državnu tradiciju. Četnička kama ih je natjerala da se ponovo suoče sa sobom samim. Većina ljudi koji su bili u srpskim konc-logorima kao jedinu krivnju za svoje stradalništvo vidjeli su u tome što su Muslimani.

Iako je genocid počinjen nad brčanskim Muslimanima strašan, iako je sudbina bh. Muslimana neizvjesna, ipak duh i kultura jednog naroda ne mogu biti trajno niti zaboravljeni, niti uništeni.

Kroz zaglušujuću buku detonacija koje se čuju sa brčanskog ratišta probija se glas mujezina koji poziva na namaz. Taj glas dopire do srca, do duše i rađa svijest o pripadnosti jednom narodu, jednoj kulturi, jednoj vjeri koja se danas mora braniti.

"I ne gubite hrabrost i ne žalostite se
Vi ćete pobijediti ako budete pravi vjernici."

Gore: Hor Ilahija i kasida na probi
Dolje: Očuvanje duha i kulture je prevashodan

EPILOG

"Tebe, Allaha, Gospodara svijetova, hvalimo
Milostivog, Samilosnog,
Vladara Dana sudnjeg,
Tebi se klanjamo i od Tebe pomoć tražimo!
Uputi nas na pravi put,
Na put onih kojima si milost Svoju darovao,
A ne onih koji su protiv sebe srdžbu izazvali,
niti onih koji su zalutali."

Sudbina ili NEŠTO DRUGO dodijelila je bosanskohercegovačkim Muslimanima tu nesreću da svoju tragičnu istoriju moraju ponavljati. Svaka nova generacija mora proći put nedužnog stradalništva samo zato što su Muslinani/muslimani. Ako se to i dalje dozvoli naredne generacije neće biti u prilici da ponavljaju to gorko iskustvo, jer ih jednostavno neće ni biti.

Nad tim narodom danas se provodi genocid u srcu Europe, na kraju 20 st., pred licem tzv. civiliziranog svijeta.

PROGLAS

*"Zar nisi čuo o onima
koji su iz straha od smrti
iz svoje zemlje pobjegli."*

Postoji period u životu svakog čovjeka, prije njegovog definitivnog susreta sa Bogom, kada se mora stati pred samoga sebe, pred sopstvenu savjest i polagati ispit sopstvene ljudskosti. Postoji vrijeme kada se od nas traži lično žrtvovanje radi očuvanja onoga što nas je i učinilo ljudima, kada se od nas traži očuvanje sopstvenih korjena, sopstvene vjere, kulture i duhovnosti, očuvanje sopstvene države i naroda kojem pripadamo. Razapeti između ličnog egoizma i žrtve kolektivitetu kojem pripadamo mi biramo ili mučninu očuvanja sopstvenog života, konformizam i udobnost ograničenog trajanja ili žrtvu koja nam obezbjeđuje trajanje kroz generacije koje dolaze.

Takva vremena, takva kušnja data je upravo danas, nama, bosanskohercegovačkim Muslimanima. Okupacija BiH u cilju etničkog čišćenja za svoj osnovni zadatak ima istrebljenje muslimanskog naroda, potiranje njegove kulture i duhovnosti, njegova prava na opstanak na ovim prostorima.

Ono što nam se dešava jeste strašno, ubijaju nam najmilije, pljačkaju i pale neše domove, siluju naše žene, kćerke i majke ali ono što nam se može desiti je još strašnije, a to je da se odreknemo sami sebe ili da okrenemo glavu od onoga što se dešava našem narodu. Tada definitivno nećemo imati šansu da opstanemo.

U LUCI - srpskom konc-logoru, nisu klali i mučili Emira, Husejna, Saliha nego su ubijali i mučili Muslimane, u Westfaliji nisu silovali Amiru, Fatimu, Šemsu nego su silovali Muslimanke, u Kolobari, Merajama i Mujkicima nisu pljačkali i palili moju ili tvoju kuću nego su pljačkali i palili muslimanske kuće. Zato je ovaj rat, rat svih Muslimana.

Veličina tragedije koja nas je zadesila, genocidnost

ciljeva ovoga rata ukazuje na potrebu našeg zajedništva. Možda nikada do sada u našoj povijesti nije bilo potrebnije naše objedinjavanje za - jedno, za očuvanje naših korjena, naše vjere, kulture i duhovnosti, za očuvanje našeg prava na opstanak u BiH.

Iako smo nespremno dočekali ovaj rat, iako su mnogi od nas panično izbjegli, iako mnogi još uvijek okreću glavu od onoga što se u Bosni događa ipak smo pokazali da imamo snage braniti naše pravo na opstanak. Od nenaoružanog i uplašenog naroda općine Brčko, nastala je legendarna 108. brčanska brigada, koja već 10 mj. prkosi četnicima, nanoseći im velike gubitke. Ali mi ovaj rat definitivno možemo dobiti samo ako budemo zajedno, ako budemo za-jedno, a to jedno je očuvanje muslimanskog naroda. Umjesto nas to ne može učiniti ni SAD, ni Europa, ni Hrvatska ni bilo ko drugi. Mi to moramo učiniti sami.

Stoga pozivamo sve Muslimane, kako one u dijaspori, tako i one izbjegle: pomozite borbu 108. brčanske brigade kao i Armiju BiH.

Od ove borbe se ne može pobjeći, ona je vaša ma gdje bili. U svakom poginulom, u svakom ranjenom Muslimanu prepoznate ubijanje i ranjavanje vas samih. U Bosni ubijaju Muslimane. Kada ubiju Muslimane, ni vi, ma gdje da ste, nećete postojati. Stoga ne dozvolimo da nas ubiju. Budimo zajedno u borbi za očuvanje svoga naroda, a time i samoga sebe.

Komanda 108. brčanske brigade

Savjet muslimanskih društava i institucija općine Brčko

"Zar mislite da ćete ući u džennet, a da Allah ne ukaže na one od vas koji se bore i na one koji su izdržljivi?"

IZDAVAČ: MUSLIMANSKA DRUŠTVA I INSTITUCIJE OPĆINE BRČKO

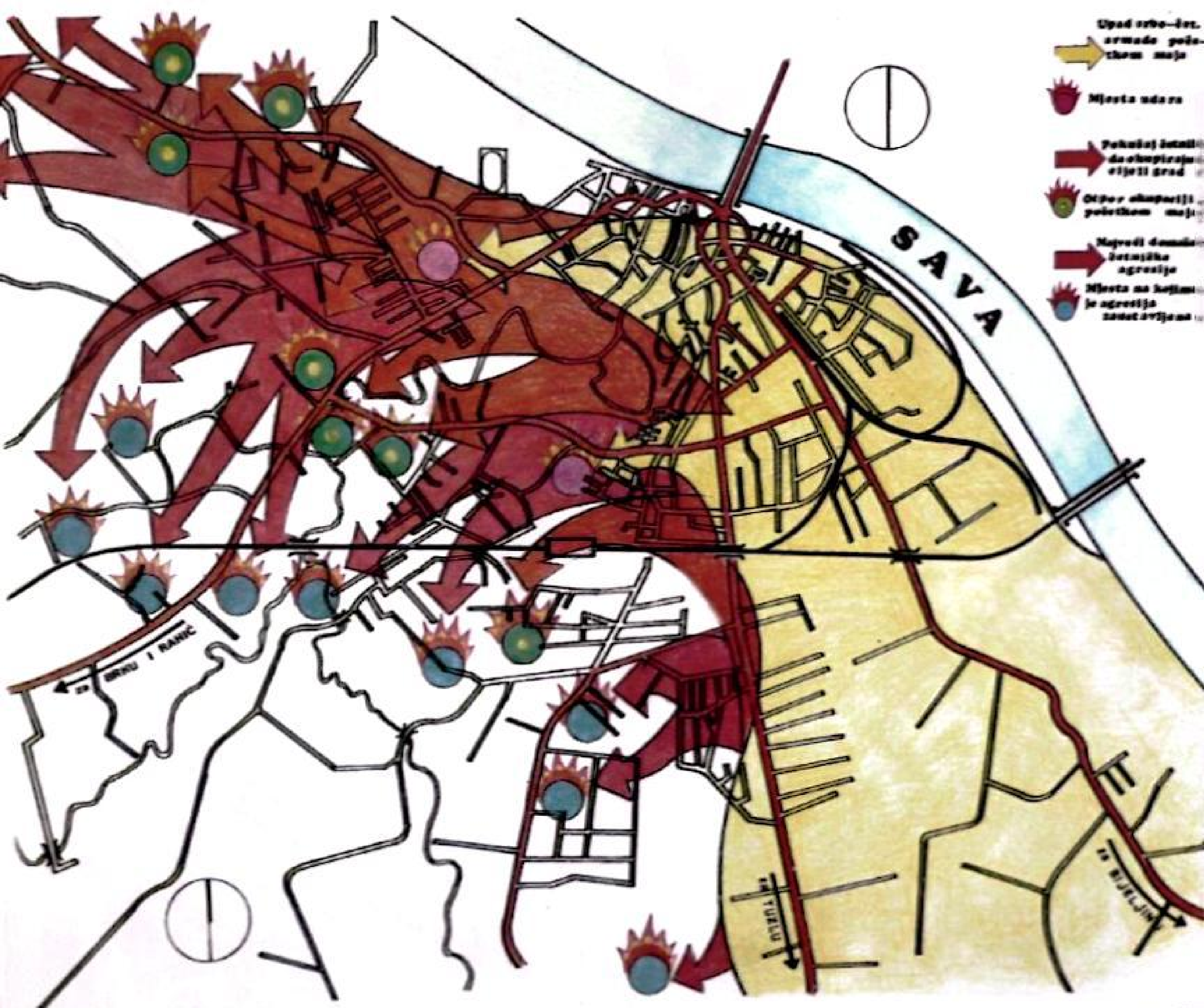
UREDNIK: ENES PAŠALIĆ

SARADNICI: ADMIR SMAJLOVIĆ, ASIM MUJKIĆ, EMIR KOVAČEVIĆ

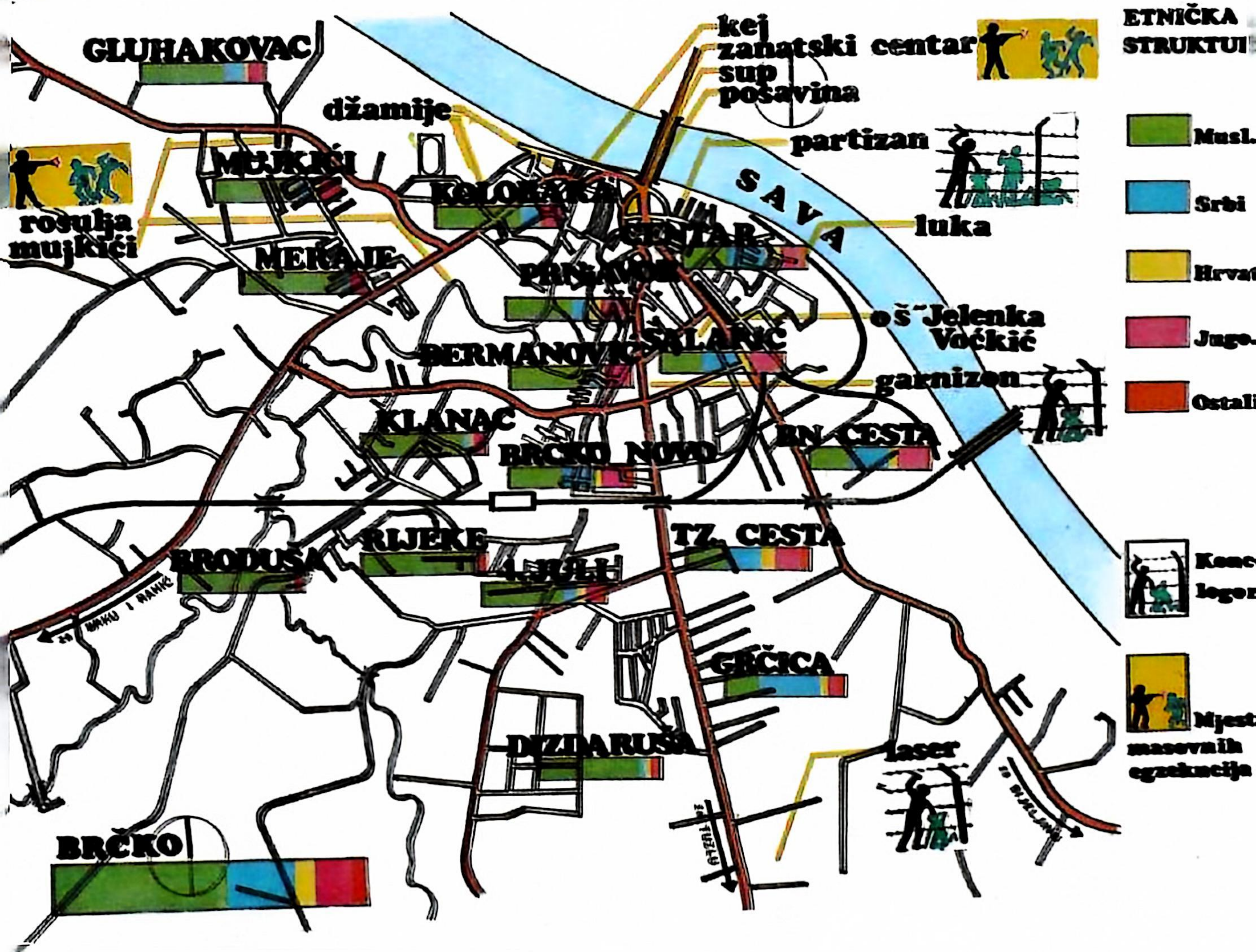
FOTOGRAFIJE: PRESS CENTAR BRČKO

DESIGN: AREA

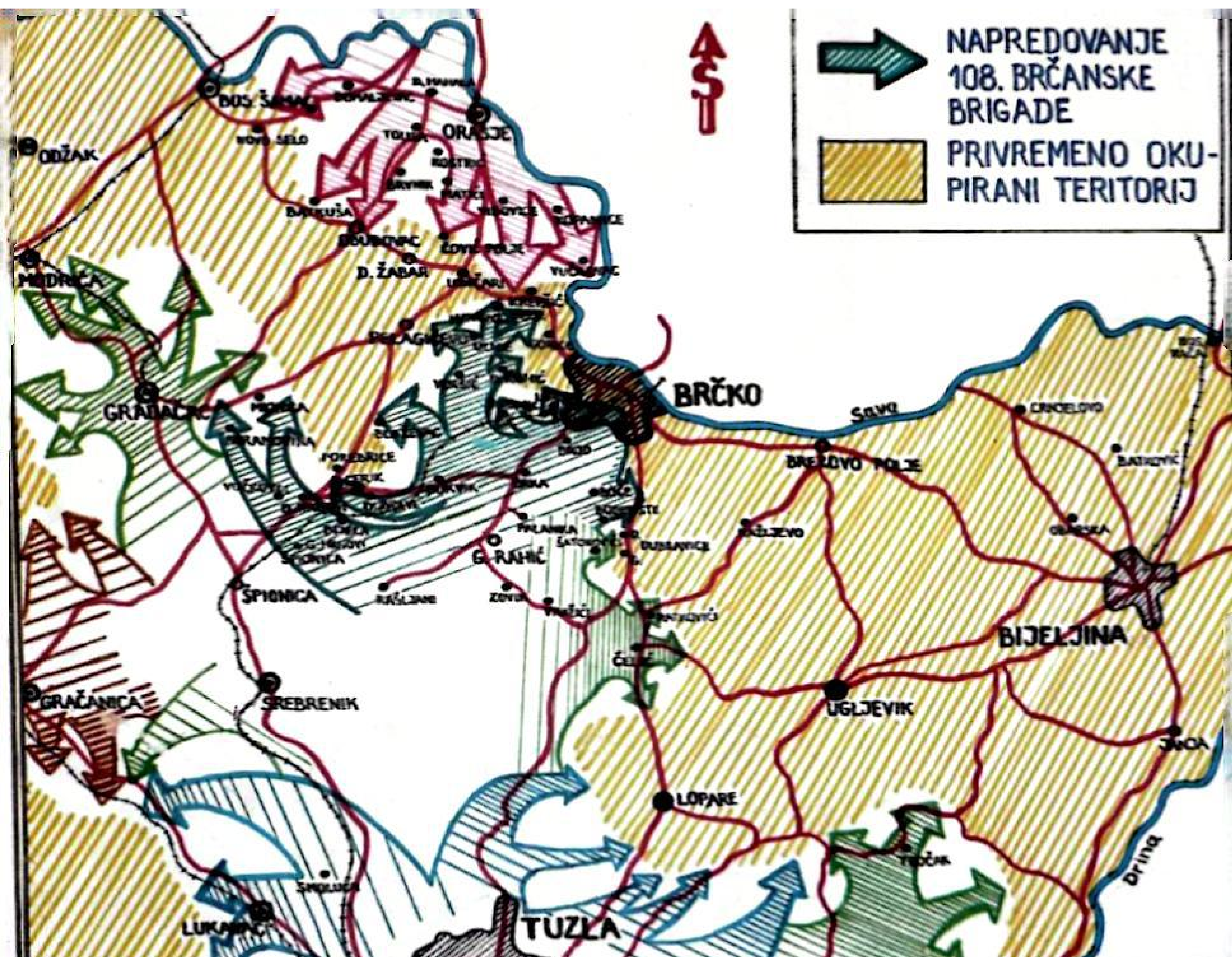
TISAK: AREA

Mjesta udara
SAVA

GLUHAKOVAC
džamije
kej
zanatski centar
sup
posavina
partizan
SAVA
luka
rosulja
mujkići
MERAJE
CENTAR
o š "Jelenka
Vočkić
garnizon
KLANAC
BRČKO NOVO
BN. CESTA
RIJEKE
BRODUŠA
TZ. CESTA
GRČICA
DIZDARUŠA
laser
BRČKO
ETNIČKA
Musl.
Srbi
Jugo.
Ostali
logor
masovnih
egzekucija

PORUŠEN
MOSTOVI
PORUŠEN
DŽAMIJE
PORUŠEN
FABRIKE
PORUŠEN
ČETVRTI
MUJKIĆI
IVICI
MERAJE
KOLOBARA
CENTAR
SAVA
SULJAGIĆA
SOKAK
KLANAC
BRČKO
NOVO
RIJEKE
4.JULI
BRODUŠA
GRČICA
DIZDARUŠA
BEGOVAČA

NAPREDOVANJE
108. BRČANSKE
BRIGADE
PRIVREMENO OKU-
PIRANI TERITORIJ
ODŽAK
ORAŠJE
MODRIČA
GRADAČAC
D. ŽABAR
BRČKO
BREZOVO POLJE
BIJELJINA
G. RAHIĆ
ŠPIONICA
SREBRENIK
GRAČANICA
UGLJEVIK
JANJA
LOPARE
TUZLA
Drina

